

”לא תגנבו ולא תכחשו ולא תשקרו איש בעמיתו“

בספר 'ופריו מתוק' מובא דין תורה מעניין: מעשה שהיה בראובן, שפנה אל מתווך, וסיפר לו אודות דירתו המרווחת, שמעוניין למכרה תמורת 2 מיליון שקלים. המתווך הציע: "ירשה לי כבודו לטפל במכירת הדירה, ולא אטול ממך כלל דמי תיווך וטרח, אלא אתה תקבל את ה-2 מיליון, ואם אצליח למכרה ביותר, התוספת על ה-2 מיליון תהיה שלי". ראובן הסכים לעסקה, והלך המתווך ופרסם מודעת תיווך אודות דירה למכירה 'ללא תשלום דמי תיווך'. הגיע אל המתווך יהודי בשם שמעון, והתרשם מאוד מהדירה. שאל אודות מחירה, והמתווך השיב: '2,200,000 שקלים, ממש מחיר מציאה... ושוב, לא תצטרך להוסיף עבורי ולו אגורה שחוקה...'. שמעון ביקש לגשת לעריכת חוזה הרכישה, אלא שכאן, מודיע המתווך כי התשלום יחולק – את ה-200 אלף תשלם כבר כעת במזומן, ואת השאר בצורת תשלום אחרת... שמעון 'הריח' שדמי המקח אינם עוברים במלואם לידי ראובן המוכר. ואכן הצליח לגלות שהמתווך עומד לגרוף סכום עתק של 200 אלף ש"ח כדמי תיווך... הדבר מאוד קומם את שמעון, 'כיצד יתכן שתגבה ממני סכום כה רב, לאחר שהכרזת מפורשות שלא תיטול מאומה?!', החליט אפוא שמעון לחזור בו מהעסקה, ולא לרכוש את דירת ראובן. כעבור מספר שבועות, מגלה המתווך שדירת ראובן נמכרה. למי? – לשמעון! התברר ששמעון הגיע אל ראובן, וביקש לרכוש את הדירה במחירה ה'אמיתי' – 2 מיליון, מבלי לשלם את פער התיווך הגבוה. ראובן הסכים (שהרי מבחינתו העיקר הוא לקבל לידי את ה-2 מיליון), והשניים סגרו את העסקה מתוך תקווה שהעניין לא יתגלה לאוזניו של המתווך...

כעת בא המתווך ותובע את השניים: 'את ה'שידוך' ביניכם, שהביא לרכישה, אני יצאתי, ומשכך, עליכם לשלם לי את ה-200 אלף שקלים, שכן זהו סכום התיווך שהיה אמור להגיע לידי תמורת העסקה'. המוכר טען לעומתו: 'ממני לא תקבל מאומה, שהרי ההסכם בינינו היה, שאתה זוכה רק במה שלמעלה משני מיליון!'. והקונה טען: 'הלא כבר הודעת שאינך גובה ממני דמי תיווך'...

עם מי הדין? השיב מו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א: תביעת המתווך לקבלת 200 אלף שקלים, אינה מתקבלת, שהרי אף אחד לא התחייב ליתן לו סכום כה רב עבור התיווך. אולם, כידוע, חיוב קונה דירה לשלם למתווך, הוא עבור ההנאה שסיפק לו (כדין 'היורד לשדה חבירו'), ואם כן, צריך הקונה לשלם למתווך דמי תיווך רגילים, כפי המקובל בשוק. ומה שטוען שהמתווך הבטיחו שלא יגבה ממנו דמי תיווך, אין זו טענה, שכן 'מחילתו' של המתווך על השכר מהקונה, הייתה דווקא ביחס לעסקה הקודמת, במחיר 2,200,000 (כש-200 אלף עוברים לידי המתווך), אך ברור-כשמש, שלא נתכוון לעבוד בחינם. ולכן, כעת שהקונה קיבל הנאה (השווה ממון) מהמתווך, עליו לשלם לו, מדין 'נהנה'. אולם, מאחר וגם המתווך נהג בתחבולה וערמה, שהכריז שאינו נוטל כלל דמי תיווך, יקבל כעת את שכרו לפי תעריף תשלום דמי התיווך הנמוך ביותר הנהוג באותו מקום. ובנוגע לחיוב המוכר בדמי התיווך – הדבר תלוי במנהג המקום: אם נהוג שם שאף המוכר משלם – גם הוא ישלם למתווך את המחיר הזול בשוק, כי סוף סוף הוא נהנה מפעולת

המתווך. ואם באותו מקום לא נהוג שהמוכר משלם למתווך – פטור מלשלם.

”ומקדשי תיראנו...”

הובא בספר "אור צדיקים": אין לדבר בבית-הכנסת אפילו לאחר התפילה בדברים אחרים שאינם מעניין התפילה, מאחר וגם לאחר התפילה עדיין שורה שם הקדושה. ומי שמדבר בדברים שאינם קשורים לתפילה ולשבח הקב"ה, נוהג בזיון בקדושתו יתברך ומגרש את השכינה משם. ועליו השכינה צועקת וקובלת: "נתנני ה' בידי לא אוכל קום!". וכידוע, שאין לשכינה מקום מנוחה כי אם בבית-הכנסת מאחר והיא בגלות, וכשאדם מדבר בבית-הכנסת גורם שלא יהיה לה מקום לנוח, אלא תמשיך לגלות ולנדוד ממקום למקום. ואוי לו ואוי לנפשו כי עליו נאמר: "ובן כסיל תוגת אימו", ועונשו שגם הוא יהיה בידי אכזריים, ולא ימצא מנוח ומרגוע לנפשו, רחמנא ליצלן מעונשו! ולכן כל בעל נפש יחוש לנפשו, ולא ידבר בבית-הכנסת ובית-המדרש.

בספר "מתוק האור" סיפר הרב שלמה לוינשטיין שליט"א מעשה מזעזע: פעם הגיעו זוג לרב העוסק בהשכנת שלום בית. שאל הרב את הבעל: "היכן נעוצה הבעיה? מתי התחילו הבעיות?" הלה השיב: "כבוד הרב, לא נעים לי לספר, אני אפילו מתבייש להעלות זאת על דל שפתיי, אך הבעיה התחילה עוד כשהיינו בחדר הייחוד, ביום חתונתנו!" "בעיות של שלום בית בחדר הייחוד?!" – תממה הרב "אכן כן! לאחר החופה נכנסנו יחד לחדר ייחוד, אחרי יום שלם של התעלות, תפילות וצום, מותשים ורעבים, על השולחן היה מונח מעט אוכל. טעמנו משהו, ולפתע הטלפון הנייד שלה מצלצל. היא נכנסה עם נייד כשהוא פתוח לחדר הייחוד!!! הוא צילצל – והיא ענתה! ואני ישבתי בצד והמתנתי בסבלנות שהיא תסיים את השיחה!!!!" פנה הרב אל האישה: "זה נכון מה שהוא מספר?". "זה נכון. אך הוא לא הציג את התמונה בשלימותה – החברה הכי טובה שלי שברה את רגלה יום לפני החתונה ונאלצה לעבור ניתוח. כך יצא שביום החתונה היא הייתה מאושפזת בבית-הרפואה, מחלימה מהניתוח. כל חברותי הגיעו לחתונה חוץ ממנה. לפני החופה שוחחתי עימה בטלפון והרגעתי אותה, ואחרי החופה היא התקשרה לומר מזל טוב. האם לא חסד גדול הוא לדבר איתה, כשהיא כה בודדה בבית-הרפואה? מה בכלל הבעיה?!" הרב מבין? – אומר הבעל – היא אפילו לא מבינה את הבעיה, וזו הבעיה הגדולה מכל! היא הרי דיברה עם החברה הזו ביום שלפני החתונה ארבע שעות, בבוקר יום החתונה שעתיים, ולפני החופה עוד חצי שעה. בדיוק באמצע השעות הקצרה בחדר הייחוד היא הייתה מוכרחה שוב לדבר איתה?!"

וסיפור זה ניתן ללמוד על מעלת התפילה שאנחנו כביכול מתייחדים אם הקב"ה בואו ונצל את הדקות להיות נטו איתנו...

לא תשחית את פאת זקנך

איש חסיד שסטה מדרך החסידות וגילח זקנו, בא פעם לפני ר' ישראל יצחק מאלכסנדר זצ"ל כשהוא לבוש מעיל פרווה יקר ערך. התחיל הרבי להחליק בידו על צווארנו של המעיל, ואמר: "כמה יפה מעיל זה?".

האיש הזה גבה לבו כי הרבי מוצא עניין בפרווה שלו והתחיל

לשבח את המעיל, כי זה היה הפרווה הכי יקרה ביריד, ושילם בעדה יותר מאלף רובל, וכי כל חבריו מקנאים בו. מוהרבי עומד כל הזמן ומחליק בידו על שערות הפרווה... לבסוף שאלו הרב: "אמור לי בבקשה ידידי, במקרה שהשערות נמרטות מהמעיל יש עוד איזה ערך לפרווה הזו?" ענה האיש לרב: "במקרה כזה, היא לא שווה כלום!". הרים הרבי את ידו מעל הפרווה ושם אותה על לחייו המגולחות למשעי ואמר לו ברוך ובצער: "נו... הבין החסיד מיד את המסר וקיבל על עצמו שלא ייגע בזקנו לעולם..."

סיפור לשבת

סיפר הרב הגאון זילברשטיין שליט"א: את הסיפור המופלא הבא שאירע לפני כמה חודשים, סיפר אחד מרבניו של העיר 'טבריה'. כאשר פקדה סופת השלגים הקשה בארץ ישראל, אחת מתושבות העיר, אשה חרדית צעירה קיבלה את משכורתה החודשית בכסף מזומן. בעלה נטל את הכסף כדי להפקיד בהמשך בבנק, האברך יצא מהבית כשגשם חזק שוטף את כל חלקי גופו. תוך כדי שהוא ממחר בדרכו ומנסה להתחמק מהגשמים העזים, החליק האברך והשתטח על המדרכה הרטובה. והנה, בדרך לכולל, נכנס האברך אל הבנק על מנת להפקיד את משכורתה של אשתו. הוא מכניס את ידו לכיס... אך לתדהמתו הרבה - הכיס ריק! המעטפה עם המזומנים הרבים, פרי עמלה של אשתו נעלמו כלא היו. אחר מחשבה מהירה משער האברך כי המעטפה נשמטה מכיסו

כשנפל במדרכה. מבוהל כולו, הוא עשה את דרכו בחזרה אל מקום הנפילה והחל לחפש את המעטפה האבודה. חיפש וחיפש... אך לא מצא מאומה. האברך נתקף בפיך ברכיים, כיצד הוא יכול לשוב לביתו? מה הוא יודיע לאשתו? מבוויש ונבוך הוא התקשר לאשתו על מנת לספר לה את כל אשר אירע לו. אשתו שומעת את הבשורה ובגבורת נפש גדולה, ממש כאשת חיל אמיתית, היא החלה מיד לעודד אותו ולומר לו כי אין לו כלל על מה להצטער ועל מה לדאוג, וכי דבר זה יכול לקרות לכל אחד, וה' יתברך הוא זן ומפרנס וכל זה ודאי נעשה רק ממנו יתברך. האברך התפעל כל כך מגבורת נפשה של אשתו, והמשיך בדרכו ללמוד בכולל.

לאחר שהסתיימה השיחה ביניהם, ישבה רעייתו עם עצמה וחשבה לה: 'הרי ברור כי יותר ממה שאני מרגישה את הצער על אובדן הכסף הרב עליו עמלתי חודש שלם, הרי שבעלי הוא הסובל האמיתי מכך. ודאי יושב הוא כעת בכולל מלא צער ועוגמת נפש אשר

מטרידה אותו מלימודו ומתבייש הוא לשוב אל הבית. יודעת אני כי כאשר ישוב הוא לבית, ישוב הוא חפוי ראש ולא ימצא עצמו מרוב בושה'. לכן, מה עשתה אותה אשת חיל? החליטה היא לעשות דבר מיוחד שיסיר את הבושה והצער מבעלה, ואף יסיר את האכזבה אשר מקוננת בליבה.

מה היא עשתה?... היא החליטה להכין ארוחה גדולה ומיוחדת לכבוד בעלה. במשך שעותיים היא טרחה ועמלה בהכנת מטעמים שבעלה אוהב, ערכה את השולחן בצורה מרשימה וחגיגית ואף עיטרה את הסלון בפרחים ריחניים והמתנה לבואו של בעלה מהכולל בקוצר רוח. בשעת ערב, לאחר שסיים הבעל את הכולל, דפק הוא על דלת ביתו, כשהוא מבוויש וחפוי ראש. אשתו פתחה לו את הדלת במאור פנים רחב והכריזה בשמחה: "ערב טוב בעלי!" האברך ראה את הבית ערוך באופן מיוחד עם ריחות ערבים וליבו התמלא בשמחה רבה. פניו השתנו מקצה לקצה. הם התיישבו לאכול יחדיו את הסעודה המושקעת, ותוך כדי השיחה החלו לחזק זה את זה בדברי אמונה ובטחון. תוך כדי שיחת ההתחזקות שערכו, החליטו שניהם לקבל את כל אשר להם היום באהבה גמורה, כי אם זה רצון ה' שנאבד את המשכורת החודשית

- אנו נקבל זאת באהבה ונודה לה'. היתה זו ארוחה מיוחדת ביותר, אותה לא ישכחו הזוג כל חייהם. והנה, לקראת סוף הסעודה, נשמעות דפיקות בדלת. הבעל ניגש לדלת והוא ואשתו כמעט מתעלפים ממראה עיניהם.... בפתח עמד אדם שלא הכירו ובידו המעטפה עם כל הכסף שאיבד בבוקר!... וכיצד ידע אותו אדם להשיב להם הכסף?

התברר, כי לאחר שסיפר לה בעלה על נפילתו ברחוב עם הכסף, מיהרה האשה למקום הנפילה ותלתה שלט 'השבת אבדה', עם שמם והטלפון שלהם. אחד מרבני העיר 'טבריה' שסיפר את המעשה הזה טען "ברור כשמש שהקב"ה גלגל את המעטפה לביתם של בני הזוג, אך ורק בגלל הנהגתה המופלאה של אשת החיל שהחליטה לשכוח מהצער שלה ולחזק ולעודד את בעלה! כי כך דרכו של הקב"ה לשלם שכר טוב ליראיו, כי מי שמאמין שהכל בהשגחה עליונה, והכל לטובה ומקבל כל דבריו בחייו באהבה ובשמחה - ה' עושה לו ניסים! [מתוך "ויוציא עמו בששון ח"ב"]

אך לתדהמתו הרבה - הכיס ריק!

המעטפה עם המזומנים הרבים,

פרי עמלה של אשתו נעלמו כלא

היו.

אמרות וחידושים

ושמרתם את חוקותי.. אשר יעשה אותם האדם וחי בהם" (יח, ה)

כתב גאון עוזנו מרן החיד"א זצ"ל בשם חכמי האמת - שכאשר האדם מקיים מצווה, הרי אותו יום מתוקן. אבל אם עובר עליו יום בלא מצווה, אין אותו יום נמנה על חיי האדם, ונמחק מהחשבון במרום, חלילה. וזהו שנאמר כאן "ושמרתם את חוקותי ואת משפטי", ודעו: "אשר יעשה אותם האדם וחי - בהם", שבעשותו אותם נחשבים חיך לחיים, שימיו נתקנים והרי הוא "בא בימים", ואם אינם מקיימים הרי "רשעים בחייהם קרויים מתים", שימיהם נדדו והלכו, ואינם קרויים חיים! (מעין השבוע)

מילתא דבידחותא

איש אחד הלך לרופא שיניים ונשכב על המיטה, הרופא עמד להתחיל בטיפול ועוד לפני שנגע באיש, האיש החל לצעוק: "אי!! אי!! אי!!", הרופא: "מה יש לך? עוד לא נגעתי לך בשום שן!", האיש: "כן, אבל אתה נשען לי על היד!" ..

לרפואת חביבה בת ג'יזלה
צבי שמואל בן בתיה מרים
נדב חיים בן אירית

לרפואת אברהם נח בן יהודית
לזיווג הגון אסתר הדסה בת קלרה
שרה

העלון מופץ לזיכוי הרבים ונערך ע"י
מחבר העלון: אבישי - שמואל מזוז
גרפיקה ועיצוב לוגו: בתיה ארנפלד